

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ROMSKI SKUPNOSTI
V REPUBLIKI SLOVENIJI**

I. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

»Republika Slovenija zagotavlja izvajanje posebnih ukrepov za izboljšanje socialno-ekonomskega položaja romske skupnosti in njenih pripadnikov ter za ustvarjanje pogojev za dvig socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti.«.

2. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen

(1) Republika Slovenija s tem zakonom, drugimi zakoni, podzakonskimi akti in akti samoupravnih lokalnih skupnosti ter s posebnimi programi in ukrepi državnih organov ter organov samoupravnih lokalnih skupnosti zagotavlja uresničevanje posebnih pravic romske skupnosti na področjih ohranjanja in razvijanja kulture in kulturne dediščine romske skupnosti, ohranjanja jezika romske skupnosti, informativne in medijske dejavnosti romske skupnosti ter soodločanja v javnih zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti.

(2) Pripadniki romske skupnosti posebne pravice uresničujejo na območjih občin, kjer se v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, voli predstavnika romske skupnosti v mestni oziroma občinski svet.«.

3. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

(1) Upošteva se specifične okoliščine, v katerih se nahajajo nekateri pripadniki romske skupnosti v Republiki Sloveniji, s ciljem dviga njihove socialne vključenosti in z namenom preprečevanja ali odpravljanja posledic manj ugodnih socialno-ekonomskih okoliščin, Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z nacionalnim programom ukrepov sprejme posebne ukrepe za obdobje šestih let. Vlada pred sprejemom nacionalnega programa ukrepov pridobi predhodno mnenje Sveta romske skupnosti Republike Slovenije.

(2) Posebni ukrepi so začasni in predvsem spodbujevalne narave ter so namenjeni pripadnikom romske skupnosti, ki so v manj ugodnem položaju na določenem področju ali v določenem okolju.

Posebni ukrepi so utemeljeni na predhodnih analizah o obstoju manj ugodnega položaja ter so potrebno in ustrezno sredstvo za odpravo takšnega položaja.

(3) Vlada v nacionalnem programu ukrepov določi:

- cilje ter ukrepe za doseg ciljev na posameznih področjih družbenega življenja, predvsem na področjih vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, izboljšanja stanovanjskih pogojev, zdravstvenega varstva, socialnega varstva ter odpravljanja in preprečevanja diskriminacije;
- ministrstvo ali vladno službo, pristojno za izvajanje ukrepov iz prejšnje alineje;
- okvirni obseg sredstev za izvedbo ukrepov iz nacionalnega programa ukrepov ter način njihovega zagotavljanja.

(4) Cilji posebnih ukrepov so zlasti:

1. na področju vzgoje in izobraževanja:

- zagotavljanje pogojev za zgodnje vključevanje pripadnikov romske skupnosti v vzgojno-izobraževalni sistem;
- dvig izobrazbene ravni pripadnikov romske skupnosti;
- zmanjšanje in preprečevanje osipa pripadnikov romske skupnosti iz sistema vzgoje in izobraževanja;
- zagotavljanje pogojev za ustrezno štipendijsko politiko pripadnikov romske skupnosti;

2. na področju trga dela in zaposlovanja:

- znižanje števila brezposelnih pripadnikov romske skupnosti;
- povečanje zaposljivosti pripadnikov romske skupnosti;

3. na področju izboljšanja stanovanjskih pogojev: zagotavljanje pogojev za izboljšanje stanovanjskih razmer pripadnikov romske skupnosti;

4. na področju socialnega varstva:

- zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti;
- izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti socialnovarstvenih storitev ter programov za pripadnike romske skupnosti;

5. na področju zdravstvenega varstva:

- zmanjševanje neenakosti v zdravju, zlasti v primeru pripadnikov romske skupnosti;
- odpravljanje ovir pri koriščenju zdravstvenih storitev pripadnikov romske skupnosti v mreži zdravstvenega varstva;
- oblikovanje dostopnih izobraževalnih zdravstvenih vsebin za pripadnike romske skupnosti;

6. na področju odpravljanja in preprečevanja diskriminacije: odpravljanje predsodkov in stereotipov do pripadnikov romske skupnosti s spodbujanjem ozaveščevalnih aktivnosti.

(5) Za izvedbo nacionalnega programa ukrepov vlada sprejme periodične načrte za obdobje dveh let, v katerih se določijo konkretni ukrepi, kazalniki, potrebna finančna sredstva, način njihovega zagotavljanja in ministrstvo ali vladna služba, pristojna za izvajanje ukrepov. Prvi periodični načrt vlada sprejme hkrati z nacionalnim programom ukrepov, naslednja dva pa najkasneje en mesec pred iztekom veljavnega periodičnega načrta.

(6) Nacionalni program ukrepov in periodični načrt pripravi organ, pristojen za narodnosti, v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi in vladnimi službami.

(7) Vlada najkasneje dva meseca po izteku nacionalnega programa ukrepov in periodičnega načrta sprejme poročilo o njegovem izvajanju in ga predloži v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo na podlagi poročil pristojnih ministrstev in vladnih služb pripravi organ, pristojen za narodnosti.

(8) Vlada na podlagi poročil iz prejšnjega odstavka preverja utemeljenost posebnih ukrepov iz nacionalnega programa ukrepov ter upravičenost njihovega nadaljnega izvajanja. Če vlada ugotovi, da je cilj izvajanja posebnih ukrepov dosežen, jih preneha izvajati.

(9) Samoupravne lokalne skupnosti, na območju katerih živi romska skupnost, sprejmejo lokalne programe ukrepov z namenom preprečevanja ali odpravljanja posledic manj ugodnih socialno-ekonomskih okoliščin pripadnikov romske skupnosti in s ciljem dviga njihove socialne vključenosti ter v svojih proračunih predvidijo za to potrebna sredstva. «.

5. člen

Za 5. členom se doda novi 5. a člen, ki se glasi:

»5.a člen

(1) Pogoje za izboljšanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti zagotavljajo samoupravne lokalne skupnosti, na območju katerih so naselja oziroma deli naselij ali posamična poselitve, kjer večinsko prebivajo pripadniki romske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: naselja), in Republika Slovenija.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti zagotavljajo izboljševanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti z izvajanjem celotnega obsega njihovih nalog in pristojnosti, kot jih določajo predpisi, ki urejajo urejanje prostora, predpisi, ki urejajo stanovanja, in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe varstva okolja.

(3) Republika Slovenija zagotavlja sredstva za sofinanciranje projektov, namenjenih izboljševanju bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti, ki jih v skladu s prejšnjim odstavkom zagotavljajo samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Za uresničevanje nalog samoupravnih lokalnih skupnosti iz drugega odstavka tega člena se sredstva zagotavljajo v njihovih proračunih, za uresničevanje nalog države iz prejšnjega odstavka tega člena pa v proračunu Republike Slovenije.

(5) Če neustrezne bivalne razmere v naseljih privedejo do hujšega ogrožanja zdravja tam bivajočega prebivalstva, obremenjevanja okolja, ogrožanja vodnih virov in njihove kakovosti ali drugih posledic za zdravo življenjsko okolje, sprejme vlada v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, v katerih so ta naselja, za ureditev razmer v takih naseljih interventni program ukrepov. Z interventnim programom ukrepov se opredeli ukrepe za sanacijo, njihove nosilce ter roke, sredstva in vire za njihovo izvedbo. «.

6. člen

6. člen se spremeni tako, da se glasi:

»6. člen

(1) Vlada imenuje posebno delovno telo, ki spremlja uresničevanje nacionalnega programa ukrepov in uresničevanje periodičnih načrtov iz 5. člena tega zakona.

(2) Delovno telo iz prejšnjega odstavka je sestavljeno iz najmanj osmih predstavnikov ministrstev in vladnih služb, štirih predstavnikov samoupravnih lokalnih skupnosti na predlog samoupravnih lokalnih skupnosti iz 4. člena tega zakona in iz štirih predstavnikov Sveta romske skupnosti Republike Slovenije. Delovno telo vodi predstavnik ministrstva ali vladne službe.

(3) Delovno telo iz prvega odstavka tega člena za svoje delovanje sprejme poslovnik.

(4) Ministrice oziroma ministri, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov iz nacionalnega programa ukrepov iz 5. člena tega zakona, vsak za svoje delovno področje določijo državnega sekretarja oziroma sekretarko v ministrstvu, da opravlja naloge koordinatorice oziroma koordinatorja (nadaljnem besedilu: koordinator) za področje romske skupnosti. V vladnih službah, ki so zadolžene za izvajanje ukrepov iz nacionalnega programa ukrepov iz 5. člena tega zakona, opravlja naloge koordinatorja za področje romske skupnosti predstojnik vladne službe.

(5) Koordinator iz prejšnjega odstavka skrbi za izvajanje nalog, ki jih ima ministrstvo ali vladna služba na podlagi tega zakona, ter pri tem sodeluje z organom, pristojnim za narodnosti.«.

7. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

(1) Svet sestavljajo predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, največ eno tretjino vseh članov sveta pa sestavljajo tudi predstavniki zvez društev, v katere se združujejo pripadniki romske skupnosti. Postopek in način določitve ter število predstavnikov zvez društev, ki izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka tega člena, določi svet s statutom ob upoštevanju načela sorazmerne in enakopravne zastopanosti predstavnikov zvez društev v svetu.

(2) Zveze društev iz prejšnjega odstavka morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima zveza društev sedež v občini, v kateri se voli predstavnika romske skupnosti v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo,
- da temeljni akt zveze društev med nameni in cilji delovanja zveze društev določa, da zveza društev opravlja naloge s področja uresničevanja posebnih pravic romske skupnosti iz 4. člena tega zakona ali naloge za uresničevanje posebnih ukrepov s področij iz 5. člena tega zakona,
- da je zveza društev registrirana in mora delovati najmanj dve leti pred vsakokratnim konstituiranjem sveta,
- da je zveza društev zadnji dve leti redno izvajala programe, projekte ali druge aktivnosti za uresničevanje namena in ciljev iz druge alineje tega odstavka in
- da ima zveza društev izdelan program delovanja vsaj za prihodnji dve leti.

(3) Svet se na novo konstituira najkasneje v roku treh mesecev po vsakih rednih volitvah v občinske svete na svoji prvi seji. Konstitutivno sejo skliče najstarejši član sveta, ki do izvolitve predsednika sveta vodi seje sveta.

(4) Člani sveta izmed sebe na tajnem glasovanju z dvotretjinsko večino vseh članov sveta izvolijo predsednika oziroma predsednico (v nadaljnem besedilu: predsednik) sveta. Predsednik sveta je izvoljen za obdobje štirih let. Predsednik sveta predstavlja in zastopa svet.

(5) Mandatna doba članov sveta se začne s potekom mandatne dobe prejšnjih članov sveta, traja pa do prve seje novega sveta. Predstavniku romske skupnosti v svetu samoupravne lokalne skupnosti, ki mu preneha mandat v svetu samoupravne lokalne skupnosti, preneha tudi članstvo v svetu.

(6) Svet je sklepčen, če je na seji prisotna večina njegovih članov.

(7) Naloge sveta so zlasti:

- sprejemanje statuta in drugih aktov sveta;
- sprejemanje finančnega načrta in zaključnega računa;
- v skladu s statutom sveta volitve delovnih teles in imenovanje predstavnikov sveta v delovno telo iz 6. člena tega zakona;
- obravnavanje vprašanj, ki se nanašajo na interese, položaj in pravice romske skupnosti;
- dajanje predlogov in pobud pristojnim organom v zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti;
- spodbujanje in organiziranje kulturne, informativne, založniške in druge dejavnosti, pomembne za razvoj romske skupnosti, ter dejavnosti za ohranjanje romskega jezika;
- sodelovanje s predstavniki državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti pri skupnem obravnavanju problemov in pri aktivnostih za iskanje ter uresničevanje rešitev za vprašanja, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti;
- nudenje strokovne podpore predstavnikom romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo;
- sodelovanje, razvijanje in ohranjanje stikov z organizacijami romske skupnosti v Republiki Sloveniji in v drugih državah.

(8) Pri upravljanju z javnimi sredstvi svet upošteva veljavne predpise, ki v Sloveniji obvezujejo pravne osebe javnega prava in urejajo področja javnih financ, kadrovskega poslovanja in varstva osebnih podatkov.«.

8. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen

(1) Svet z dvotretjinsko večino vseh svojih članov sprejme statut in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) S statutom svet podrobneje določi postopek in način določitve predstavnikov zvez društev, ki so člani sveta in izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka prejšnjega člena, ter naloge in pristojnosti sveta, organiziranost, način in oblike predstavljanja sveta v Republiki Sloveniji, volitve v organe sveta ter ostala vprašanja, za katera tako presodi svet.

(3) S statutom se določijo tudi način in oblike sodelovanja sveta z organizacijami, društvi in zvezami društev, ki jih ustanovljajo pripadniki romske skupnosti za uresničevanje svojih posebnih pravic.

(4) Svet svoje poslovanje in ostala vprašanja, ki jih je treba urediti za delovanje sveta, uredi s poslovnikom, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino vseh svojih članov in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

9. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen

(1) Sredstva za financiranje nalog in ukrepov za uresničevanje posebnih pravic romske skupnosti iz 4. člena tega zakona se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

(2) Sredstva za financiranje nalog in ukrepov za uresničevanje nacionalnega programa ukrepov in periodičnih načrtov iz 5. člena tega zakona se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije. «.

10. člen

V 14. členu se drugi odstavek črta.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

11. člen

(1) Vlada sprejme nacionalni program ukrepov iz 5. člena zakona v roku treh let od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada spremeni in dopolni veljavni Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017–2021 v delu, ki se nanaša na 3. točko četrtega odstavka 5. člena zakona, v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

(3) Samoupravne lokalne skupnosti sprejmejo lokalne programe ukrepov iz devetega odstavka 5. člena zakona v roku treh let od uveljavitve tega zakona.

(4) Vlada imenuje delovno telo iz prvega odstavka 6. člena zakona v roku treh mesecev od konstituiranja novega sveta v skladu s šestim odstavkom tega člena.

(5) Ministrice oziroma ministri vsak za svoje delovno področje določijo koordinatorje za področje romske skupnosti v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona.

(6) Novi svet se konstituira skladno z 10. členom zakona v roku treh mesecev po prvih rednih lokalnih volitvah po uveljavitvi tega zakona. Do konstituiranja sveta opravlja naloge obstoječi svet.

(7) Prvi statut sprejmejo v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona z dvotretjinsko večino na skupni seji obstoječi člani sveta in ostali predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, in ki niso člani obstoječega sveta. Skupno sejo skliče dotedanji predsednik sveta.

(8) Svet uskladi poslovnik z 11. členom zakona v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

12. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne

EVA 2016-1540-0001

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (spreminja 3. člen zakona)

Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07) je bil sprejet na podlagi 65. člena Ustave Republike Slovenije, ki določa, da položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakon. Zakon sledi tej določbi in v 1. členu opredeli predmet urejanja. Z zakonom se tako ureja položaj in opredeljuje področja posebnih pravic romske skupnosti, določajo pristojnosti državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, opredeljuje način sodelovanja predstavnikov romske skupnosti pri uresničevanju njihovih pravic in obveznosti.

Dosedanji 3. člen zakona je določal, da Republika Slovenija zagotavlja uresničevanje posebnih pravic na področjih izobraževanja, kulture, zaposlovanja, urejanja prostora in varstva okolja, zdravstvenega in socialnega varstva, obveščanja in soodločanja v javnih zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti. S spremembo se vzpostavlja jasna ločnica med uresničevanjem posebnih pravic romske skupnosti kot manjšinske skupnosti, ki uživa posebno varstvo in posebne pravice na področjih, ki so izrecno navedena v spremenjenem 4. členu, na eni strani, in med posebnimi ukrepi, ki jih mora sprejeti država na ključnih področjih družbenega življenja z namenom, da se izboljša in poveča socialna vključenost pripadnikov romske skupnosti v družbo. Zaradi slabšega socialno-ekonomskega položaja, v katerem se nahaja romska skupnost in posledica katerega je socialna izključenost pripadnikov romske skupnosti, mora namreč država sprejeti tudi posebne ukrepe, ki so potrebni za izboljšanje njihovega položaja. V tem primeru ne gre za posebne pravice, ki pripadajo romski skupnosti kot manjšinski skupnosti in ki bi ohranjali identiteto, jezik, kulturo in kulturno dediščino romske skupnosti oziroma romski skupnosti omogočali sodelovanje v javnih zadevah, ki se nanašajo na urejanje njihovega položaja in uresničevanje njihovih posebnih pravic, temveč za posebne ukrepe države.

K 2. členu (spreminja 4. člen zakona)

Določba 65. člena Ustave Republike Slovenije vsebuje pooblastilo zakonodajalcu, da romski skupnosti, ki živi v Sloveniji, kot posebni etnični skupnosti z zakonom zagotovi, poleg splošnih pravic, ki gredo vsakomur, še posebne pravice. Gre za zagotovitev posebnega (dodatnega) varstva, ki je v teoriji prava znano kot t. i. »pozitivna diskriminacija« ali pozitivno varstvo in pomeni, da pri urejanju posebnega položaja in posebnih pravic romske skupnosti zakonodajalec ni omejen z načelom enakosti, ki mu pri urejanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin prepoveduje vsako diskriminacijo, ki bi temeljila na narodnosti ali rasi ali na drugih okoliščinah. Romska skupnost kot manjšinska skupnost lahko ohrani svoje etnične značilnosti le na tak način, da ji večinski narod zagotovi posebne pravice.

S spremembo 4. člena zakona se definira območje, na katerem romska skupnost uresničuje svoje posebne pravice, ter opredeljuje področja, na katerih romska skupnost uresničuje svoje posebne pravice. Tako v zvezi s prvim predlagano sprememba 4. člena določa, da pripadniki romske skupnosti svoje posebne pravice, ki jim pripadajo kot manjšinski skupnosti, uresničujejo na območjih občin, v katerih se skladno z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, v občinski svet volijo predstavniki romske skupnosti. Zakon, ki ureja lokalno samoupravo, našteva 20 takšnih občin. V zvezi z drugim predlagano sprememba 4. člena določa, da Republika Slovenija romski skupnosti zagotavlja uresničevanje posebnih pravic na področjih ohranjanja in razvijanja kulture in kulturne dediščine romske skupnosti, ohranjanja jezika romske skupnosti, informativne in medijske dejavnosti romske skupnosti ter soodločanja v javnih zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti, in sicer skladno s tem zakonom, drugimi zakoni in drugimi pravnimi akti ter programi in ukrepi.

Posebne pravice romske skupnosti so na področju soodločanja v javnih zadevah v primeru lokalne ravni urejene z zakoni s področja lokalne samouprave, kjer je določena pravica romske skupnosti do predstavnštva v občinskih svetih občin, na območjih katerih živi avtohtono naseljena romska skupnost. Na področju soodločanja romske skupnosti v zadevah na državni ravni pa Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji ureja organiziranost romske skupnosti in ustanavlja krovno organizacijo romske skupnosti, ki predstavlja interese romske skupnosti v odnosu do državnih organov. Na področju

ohranjanja in razvijanja kulture romske skupnosti zakon s področja uresničevanja javnega interesa za kulturo določa, da Republika Slovenija poleg javnih kulturnih programov in kulturnih projektov financira tudi tiste, ki so posebej namenjeni romski skupnosti. Zakon, ki ureja varstvo kulturne dediščine, še določa, da so dediščina dobrine, podedovane iz preteklosti, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki romske skupnosti ter drugi državljanke in državljani Republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij. Zakon, ki ureja knjižničarstvo, določa, da splošne knjižnice zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom romske skupnosti. Zakon s področja medijev določa, da Republika Slovenija podpira medije pri ustvarjanju in razširjanju programskih vsebin, ki so pomembne za uresničevanje pravic romske skupnosti, ki živi v Sloveniji. Zakon, ki ureja Radiotelevizijo Slovenija, pa določa, da javna služba po tem zakonu obsega tudi radijske in televizijske oddaje za romsko etnično skupnost.

K 3. členu (spreminja 5. člen zakona)

Pripadniki romske skupnosti imajo kot pripadniki manjšinske skupnosti posebne pravice, ki se nanašajo na ohranjanje njihove kulturne, etnične ali jezikovne identitete in na sodelovanje pri oblikovanju in sprejemanju odločitev, ki zadevajo njihov položaj. Nekateri pripadniki romske skupnosti pa se v Republiki Sloveniji, podobno kot v drugih evropskih državah, nahajajo v slabšem socialno-ekonomskem položaju, katerega posledica je socialna izključenost. Z namenom izboljšanja položaja romske skupnosti v Republiki Sloveniji v smislu večje socialne vključenosti njenih pripadnikov v družbo mora Vlada Republike Slovenije sprejeti posebne pozitivne ukrepe za pospeševanje polne in učinkovite enakosti pripadnikov romske skupnosti, in sicer v obliki nacionalnega programa ukrepov za obdobje šestih let. Vlada nacionalni program ukrepov sprejme s ciljem dviga socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti in z namenom preprečevanja ali odpravljanja posledic manj ugodnih socialno-ekonomskih okoliščin, v katerih se nahajajo. Podlaga za sprejem takšnega dokumenta je analiza, ki temelji na socialno-ekonomskih kazalnikih o obstoju manj ugodnega položaja pripadnikov romske skupnosti in ki utemeljuje potrebne in ustrezne ukrepe za odpravo takšnega položaja. Posebni ukrepi, sprejeti na podlagi tega zakona, so začasne narave in se jih po dosegu cilja preneha izvajati.

Posebni ukrepi po tem členu segajo zlasti na tista področja družbenega življenja, kjer se pripadniki romske skupnosti še vedno srečujejo z največ težavami in kjer so posebni ukrepi najbolj potrebni, da se pospeši in izboljša socialno vključenost pripadnikov romske skupnosti. Gre zlasti za področja vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, izboljšanja stanovanjskih pogojev, zdravstvenega varstva, socialnega varstva in odpravljanja ter preprečevanja diskriminacije. Člen na teh področjih primeroma določa tudi cilje posebnih ukrepov, ki se jih zasleduje za povečanje socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti in izboljšanje njihovega položaja. Ukrepi v nacionalnem programu ukrepov morajo slediti tem ciljem in biti usmerjeni v njihovo doseganje.

Člen podrobneje opredeljuje obvezno vsebino nacionalnega programa ukrepov, in sicer navedbo ciljev in ukrepov za doseg ciljev na primeroma naštetih področjih družbenega življenja, navedbo ministrstev in vladnih služb, pristojnih za izvajanje ukrepov, okvirni obseg potrebnih sredstev za izvedbo ukrepov in način njihovega zagotavljanja. Nacionalni program ukrepov bo pripravil organ, pristojen za narodnosti v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi in vladnimi službami, pri čemer bodo posebne ukrepe za področja, določena v zakonu, glede na svoje pristojnosti pripravila pristojna ministrstva in vladne službe.

Člen določa tudi, da vlada za konkretizacijo in izvedbo nacionalnega programa ukrepov sprejme dvoletne periodične načrte, v katerih se določijo konkretni ukrepi, kazalniki, potrebna finančna sredstva, način njihovega zagotavljanja ter ministrstva ali vladne službe, pristojne za izvajanje ukrepov. Prvi periodični načrt vlada sprejme hkrati z nacionalnim programom ukrepov, naslednja dva pa najkasneje en mesecem pred iztekom veljavnosti vsakokratnega periodičnega načrta. Tudi predlog periodičnega načrta pripravi organ, pristojen za narodnosti, in sicer na podlagi vsebinskih prispevkov in ukrepov pristojnih ministrstev in vladnih služb.

Člen določa še način in periodiko poročanja o izvajanju nacionalnega programa ukrepov in periodičnih načrtov. Poročila o izvajanju pripravlja organ, pristojen za narodnosti, in sicer na podlagi poročil pristojnih ministrstev in vladnih služb. Vlada sprejme poročila najkasneje dva meseca po izteku periodičnih načrtov in nacionalnega programa ukrepov ter vsakokratno poročilo predloži v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Ker je narava posebnih ukrepov začasna, saj je cilj posebnih ukrepov izboljšanje socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti do točke, ko posebni ukrepi ne bodo več potrebni, ker se bo položaj romske skupnosti do te mere izboljšal, Vlada Republike Slovenije na podlagi poročil o izvajanju nacionalnega programa ukrepov in na njegovi podlagi sprejetih izvedbenih periodičnih načrtov redno preverja utemeljenost izvajanja posebnih ukrepov. Če vlada ugotovi, da je cilj posebnih ukrepov dosežen, jih preneha izvajati.

Že Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07) v 6. členu določa, da vlada za usklajeno uresničevanje posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti sprejme program ukrepov, s katerim se določijo obveznosti in naloge s področij vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, ohranjanja in razvoja romskega jezika ter kulturne, informativne in založniške dejavnosti ter urejanja prostorske problematike romskih naselij in izboljšanja bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti. Program ukrepov se sprejme v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnosti in Svetom romske skupnosti Republike Slovenije. Prav tako 6. člen Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07) določa, da prej našteti organi (ministrstva, drugi državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti) sprejmejo podrobne področne programe in ukrepe ter v svojih finančnih načrtih predvidijo za to potrebna sredstva. S spremenjenim 5. členom se ohranja prvotni namen določb iz 4. in 5. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07) ter prvih dveh odstavkov 6. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07), pri čemer se še bolj natančno definira namen sprejema nacionalnega programa ukrepov, njegova vsebina, cilji, katerim morajo slediti v njem zapisani in predvideni ukrepi, ter tudi izvedba, saj je s spremenjenim 5. členom predviden tudi sprejem dvoletnih periodičnih načrtov, kot izvedbenih aktov nacionalnega programa ukrepov. Ohranja se poročanje Državnemu zboru Republike Slovenije. Samoupravnim lokalnim skupnostim, na območju kateri živi romska skupnost, se nalaga obveznost (ki je sicer izhajala tudi iz drugega odstavka 6. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07)), da sprejmejo lokalne programe ukrepov. Tovrstni lokalni programi ukrepov so namreč prav tako pomembni za doseganje cilja dviga socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti in preprečevanja ter odpravljanja posledic manj ugodnih socialno-ekonomskih okoliščin romske skupnosti, saj se lahko z njimi naslovijo in odpravljajo konkretne težave, ovire in problemi v lokalni skupnosti, kjer bivajo pripadniki romske skupnosti.

K 5. členu (doda se 5.a člen zakona)

Med cilji posebnih ukrepov je v 5. členu naveden tudi cilj zagotavljanja pogojev za izboljšanje stanovanjskih razmer pripadnikov romske skupnosti. Ker so urejene bivalne razmere pripadnikov romske skupnosti predpogoj za uspešno ukrepanje in učinkovitost posebnih ukrepov za dvig socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti na vseh ostalih področjih družbenega življenja (zlasti pa na področjih vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, zdravstvenega in socialnega varstva), se v novem 5.a členu podrobneje definirajo pristojnosti tako občin kot tudi države. Prvi odstavek novega 5.a člena tako določa, da pogoje za izboljšanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti zagotavljajo samoupravne lokalne skupnosti, na območjih katerih so naselja oziroma deli naselij ali posamična poselitve, kjer večinsko prebivajo pripadniki romske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: naselja) in država. Drugi odstavek novega 5.a člena pojasni, da je izvirna pristojnost in odgovornost občin, da zagotavljajo izboljševanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti tako, da izvajajo vse naloge in pristojnosti, kot jih določajo predpisi s področja urejanja prostora, stanovanj in gospodarskih javnih služb varstva okolja. Vse to poteka v sklopu nalog in pristojnosti občin, kot so jih dolžne izvajati v rednem sistemu. Država občine pri izvajanju opisanih pristojnosti in nalog dodatno spodbuja tako, da občinam zlasti finančno pomaga, ko te vodijo projekte, s katerimi realizirajo naloge iz drugega odstavka

novega 5.a člena. Četrti odstavek 5.a člena določa proračunski vidik, torej da se sredstva za uresničevanje nalog samoupravnih lokalnih skupnosti zagotavljajo v njihovih proračunih, sredstva za uresničevanje nalog države pa v proračunu Republike Slovenije. Peti odstavek novega 5.a člena določa, da v primerih, ko neustrezne bivalne razmere v naseljih privedejo do hujšega ogrožanja zdravja tam bivajočega prebivalstva, obremenjevanja okolja, ogrožanja vodnih virov in njihove kakovosti ali drugih posledic za zdravo življenjsko okolje, vlada sprejme v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, v katerih so ta naselja, za ureditev razmer v takih naseljih interventni program ukrepov. V interventnem programu ukrepov se opredelijo ukrepi za sanacijo, nosilci ukrepov ter roki, sredstva in viri za njihovo izvedbo.

K 6. členu (spreminja 6. člen)

Spreminja se vsebina 6. člena zakona tako, da se sprejem programa ukrepov, njegova vsebina in izvedba natančneje določa v spremenjenem 5. členu, zaradi česar se vsebina dosedanjih prvih dveh odstavkov 6. člena briše. S spremembami 6. člena se spreminja sestava posebnega vladnega delovnega telesa, ki ga imenuje vlada, in skladno s spremembami in določbami v spremenjenem 5. členu tudi naloge posebnega delovnega telesa. S spremenjenim 6. členom se v prvem odstavku določi, da posebno delovno telo spremlja uresničevanje nacionalnega programa ukrepov in periodičnih načrtov iz 5. člena zakona. Drugi odstavek spremenjenega 6. člena pa spreminja sestavo delovnega telesa tako, da se poveča število predstavnikov ministrstev in vladnih služb tako, da njihovo število ni omejeno navzgor. Obravnava položaja romske skupnosti, priprava in oblikovanje potrebnih posebnih ukrepov za izboljšanje njihovega socialno-ekonomskega položaja in socialne vključenosti namreč sodi v delovno področje večine ministrstev in vladnih služb in je izrazito horizontalne narave. V veljavnem 6. členu je bilo določeno, da vladno delovno telo sestavlja osem predstavnikov državnih organov, v praksi pa se je izkazalo, da obravnava položaja romske skupnosti sodi v pristojnost in delovno področje več kot osem ministrstev in vladnih služb, zaradi česar se uvaja predlagana sprememba, s katero število predstavnikov ministrstev in vladnih služb v tem delovnem telesu ne bo omejeno. V vladnem delovnem telesu so tudi štirje predstavniki samoupravnih lokalnih skupnosti iz spremenjenega 4. člena zakona in štirje predstavniki Sveta romske skupnosti Republike Slovenije. Svet romske skupnosti Republike Slovenije sam predlaga svoje predstavnike v vladno delovno telo. S takšno sestavo je zagotovljena uravnoteženost delovnega telesa, saj interese romske skupnosti zastopa krovna organizacija romske skupnosti, težave, pobude, predloge in izkušnje na področjih uresničevanja posebnih pravic romske skupnosti in ukrepov za dvig socialne vključenosti romske skupnosti pa lahko neposredno podajo tudi predstavniki občin, v katerih romska skupnost tradicionalno biva.

V spremenjenem 6. členu se z novima tretjim in četrtim odstavkom uvaja novost, s katero se bo na pristojnih ministrstvih in vladnih službah na najvišji ravni vzpostavilo koordinatorje oziroma koordinatorice, ki bodo zadolženi za izvajanje nalog, ki jih ima posamezno pristojno ministrstvo ali vladna služba na podlagi tega zakona. To zajema tudi naloge ministrstev in vladnih služb, določene v nacionalnem programu ukrepov in periodičnih načrtih iz spremenjenega 5. člena zakona. Zaradi izrazito horizontalne narave in prepletenosti ter medsebojne povezanosti posameznih področij družbenega življenja, na katerih je potrebno sprejeti posebne ukrepe z namenom izboljšanja socialno-ekonomskega položaja romske skupnosti in dviga njihove socialne vključenosti, je tesno medresorsko sodelovanje ključnega pomena. To se bo skušalo dodatno okrepiti z imenovanjem koordinatorjev na posameznih ministrstvih in vladnih službah, ki bodo znotraj posameznih ministrstev in vladnih služb kot tudi v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi in vladnimi službami koordinirali in izvajali naloge, vezane na romsko skupnost. Potrebo po dodatnem okrepljenem medresorskem sodelovanju z imenovanjem koordinatorjev in kontaktnih oseb na posameznih ministrstvih in vladnih službah je Vlada Republike Slovenije prepoznala tudi ob sprejemanju Nacionalnega programa ukrepov Vlade Republike Slovenije za obdobje 2017–2021, ko je med drugim sprejela sklep, da se za izvajanje ukrepov in spremljanje njihovega uresničevanja na pristojnih ministrstvih zadolžijo državni sekretarji, za koordinacijo dela v zvezi z izvajanjem ukrepov in njihovim spremljanjem ter za sodelovanje z Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti pa pristojna ministrstva in vladne službe imenujejo kontaktne osebe.

K 7. členu (spreminja 10. člen zakona)

Spreminja se 10. člen zakona, ki ureja sestavo, delovanje in naloge Sveta romske skupnosti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: svet), torej organizacije, ki predstavlja interese romske skupnosti v razmerju do državnih organov, in sicer zlasti v delu, ki se nanaša na njegovo sestavo. Spremenjen 10. člen tako določa, da svet sestavljajo predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnostih, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo. Skladno z veljavno zakonodajo s področja lokalne samouprave je 20 občin, v katerih se v občinski svet voli predstavnika romske skupnosti. Ta je skladno z določbo prvega odstavka spremenjenega 10. člena tudi član sveta. Poleg tega prvi odstavek spremenjenega 10. člena določa, da so člani sveta tudi predstavniki zvez društev, v katere se združujejo pripadniki romske skupnosti; ti sestavljajo največ eno tretjino vseh članov sveta. Glede na veljavno ureditev bi to pomenilo največ deset članov sveta.

Spremenjeni 10. člen v zvezi z določitvijo predstavnikov zvez društev kot pogoj določa, da morajo zveze društev, katerih predstavniki so člani sveta, izpolnjevati pogoje, ki jih spremenjeni 10. člen določa v drugem odstavku, pri čemer postopek in način določitve predstavnikov zvez društev, ki bodo člani sveta, prepušča svetu. Svet postopek in način določitve ter število predstavnikov zvez društev, ki bodo člani sveta, uredi s statutom in pri tem upošteva načeli sorazmerne in enakopravne zastopanosti predstavnikov zvez društev v svetu. Glede na očitke romske skupnosti o neustrezni zastopanosti predstavnikov zvez društev v svetu je odločitev o tem razumno in smiselno prepustiti svetu oziroma romski skupnosti sami.

Spremenjeni 10. člen določa tudi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zveze društev, ki imenujejo svoje predstavnike v svet, pri čemer med pogoji določa, da mora imeti zveza društev sedež v občini, v kateri se voli predstavnika romske skupnosti v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo. S to določbo se sledi določbi iz spremenjenega 4. člena, s katerim se definira območje, na katerem romska skupnost uresničuje svoje posebne pravice. Spremenjeni 4. člen tako določa, da pripadniki romske skupnosti svoje posebne pravice, ki jim pripadajo kot manjšinski skupnosti, uresničujejo na območjih občin, v katerih se skladno z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, v občinski svet volijo predstavniki romske skupnosti. Spremenjeni 4. člen pa tudi določa, da pripadniki romske skupnosti uresničujejo svoje posebne pravice na področju soodločanja v javnih zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti, pri čemer se na področju soodločanja romske skupnosti v zadevah na državni ravni za te potrebe ustanavlja Svet romske skupnosti Republike Slovenije. Med ostalimi pogoji, ki jih določa spremenjeni 10. člen in jih morajo izpolnjevati zveze društev, ki imenujejo svoje predstavnike v svet, zakon določa še, da mora temeljni akt zveze društev med nameni in cilji delovanja zveze društev določati, da zveza društev opravlja naloge s področja uresničevanja posebnih pravic romske skupnosti iz 4. člena zakona ali naloge za uresničevanje posebnih ukrepov s področij iz 5. člena zakona, da je zveza društev registrirana in mora delovati najmanj dve leti pred vsakokratnim konstituiranjem sveta, da je zveza društev zadnji dve leti redno izvajala programe, projekte ali druge aktivnosti za uresničevanje teh namenom in ciljev, in da ima izdelan program delovanja vsaj za prihodnji dve leti. Glede na vlogo in naloge, ki jih bo opravljal svet kot reprezentativna organizacija romske skupnosti, so pogoji, ki jih morajo izpolnjevati zveze društev, ki bodo imenovale svoje predstavnike v svet, določeni z namenom, da se zagotovi sodelovanje v svetu tistim zvezam društev oziroma njihovim predstavnikom, ki dejansko aktivno delujejo na področjih uresničevanja posebnih pravic romske skupnosti oziroma posebnih ukrepov. Pri tem se smiselno sledi pogojem, ki jih morajo izpolnjevati društva, ki želijo pridobiti status društva, ki na določenem področju deluje v javnem interesu.

Spremenjeni 10. člen spreminja mandat predsednika sveta, in sicer ga podaljšuje iz dveh na štiri leta. S spremembami se spreminja tudi način sklica konstitutivne seje sveta, in sicer jo s spremenjenim 10. členom skliče najstarejši član sveta, ki do izvolitve predsednika sveta vodi sejo sveta. Spremenjen je tudi način konstituiranja sveta, in sicer se s spremenjenim 10. členom svet na novo konstituira na svoji prvi seji in ne več z izvolitvijo predsednika sveta. Na ta način se omogoči takojšnje delovanje sveta, saj svet do izvolitve predsednika vodi najstarejši član sveta. Ohranja se določba, da se svet na novo konstituira najkasneje v roku treh mesecev po vsakih rednih volitvah v občinske svete. Z dopolnitvijo

petega odstavka spremenjenega 10. člena se določa, da se mandatna doba članov sveta začne s potekom mandatne dobe prejšnjih članov sveta, traja pa do prve seje novega sveta. S tem se ohranja kontinuiteta delovanja sveta, pri zapisu mandatne dobe pa se sledi določbam zakona, ki ureja lokalno samoupravo, in se nanašajo na mandatno dobo članov občinskega sveta.

S spremembami se v 10. členu dopolnjujejo in spreminjajo tudi naloge sveta, in sicer tako, da se na novo dodajajo naloge, da svet sprejema statut, druge akte sveta, finančni načrt in zaključni račun ter voli delovna telesa in imenuje predstavnike sveta v delovno telo iz 6. člena zakona. Novi nalogi sveta sta tudi sodelovanje s predstavniki državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti pri skupnem obravnavanju problemov in pri aktivnostih za iskanje ter uresničevanje rešitev za vprašanja, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti in nudenje strokovne podpore predstavnikom romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo. V praksi se je namreč izkazalo, da je aktivna participacija pripadnikov in predstavnikov romske skupnosti pri iskanju in uresničevanju rešitev za vprašanja, ki se nanašajo na njihov položaj ključnega pomena, in sicer tako kar zadeva sodelovanje z državnimi organi kot organi samoupravnih lokalnih skupnosti. Prav tako je pomembno, da krovna organizacija romske skupnosti izvoljenim predstavnikom romske skupnosti v občinskih svetih nudi strokovno podporo in s tem pripomore k uresničevanju in izpolnjevanju njihovih nalog v lokalni skupnosti. Dve obstoječi nalogi sveta sta dopolnjeni na način, da svet daje predloge in pobude pristojnim organom v zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti, ter da je naloga sveta sodelovanje, razvijanje in ohranjanje stikov z organizacijami romske skupnosti tako v Republiki Sloveniji kot v drugih državah.

Nalogi sveta, ki sta se nanašali na kulturno, informativno, založniško in druge dejavnosti ter na ohranjanje romskega jezika in kulture sta v spremenjenem 10. členu združeni v skupno alineo. Svet lahko v okviru razpoložljivih finančnih sredstev pripravlja in izvaja javne razpise za sofinanciranje programov oziroma aktivnosti zvez društev, v katere se združujejo pripadniki romske skupnosti, in javne razpise za sofinanciranje informativne dejavnosti romske skupnosti. Javni razpisi se pripravljajo in izvajajo na podlagi veljavnega Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije. Pri tem svet upošteva veljavne predpise, ki obvezujejo pravne osebe javnega prava v zvezi z javnimi financami, kadrovskim poslovanjem in varstvom osebnih podatkov. Pri tem mora svet zagotoviti tudi interesno nepovezanost in neodvisnost, kar pomeni, da v komisiji kot odločevalci ne morejo sodelovati osebe, ki s subjekti, v katerih sodelujejo (zveze društev, v katere se združujejo pripadniki romske skupnosti) morebiti kandidirajo na javnem razpisu. Svet nadzoruje porabo sredstev, dodeljenih v okviru javnih razpisov in spremlja izvajanje programov oziroma aktivnosti, ki se sofinancirajo.

K 8. členu (spreminja 11. člen zakona)

S spremenjenim 11. členom se določa, da svet s statutom, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino vseh svojih članov, podrobneje uredi ključna vprašanja svojega delovanja, in sicer: določi postopek in način določitve predstavnikov zvez društev, ki so člani sveta in izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka spremenjenega 10. člena, ter naloge in pristojnosti sveta, organiziranost, način in oblike predstavljanja sveta v Republiki Sloveniji, volitve v organe sveta ter ostala vprašanja, za katera tako presodi. S statutom svet določi tudi način in oblike sodelovanja sveta z organizacijami, društvi in zvezami društev, ki jih ustanovljajo pripadniki romske skupnosti za uresničevanje svojih posebnih pravic. Na drugi strani svet svoje poslovanje in ostala vprašanja, ki jih je treba urediti za delovanje sveta, uredi s poslovnikom, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino vseh svojih članov. Oba akta, statut in poslovnik, svet objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

K 9. členu (spreminja 13. člen zakona)

Zaradi spremenjenih določb 4. in 5. člena zakona je potrebno ustrezno urediti določbe glede financiranja. V spremenjenem 13. členu se spreminja prvi odstavek tako, da jasno določi, da se sredstva za uresničevanje posebnih pravic romske skupnosti iz 4. člena tega zakona določijo v proračunu Republike Slovenije, drugi odstavek spremenjenega 13. člena pa določi, da se sredstva, ki so potrebna

za financiranje nalog in ukrepov za uresničevanje nacionalnega programa ukrepov in periodičnih načrtov iz 5. člena tega zakona, zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

K 10. členu (spreminja 14. člen zakona)

S spremembo 14. člena zakona se črta dosednji drugi odstavek. Sprememba je potrebna zaradi uskladitve z novo sprejetim Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin, ki v svojem spremenjenem 20. členu ne vsebuje več določbe o sofinanciranju občin s stalno naseljeno romsko skupnostjo za namen uresničevanja z zakonom določenih pravic romske etnične skupnosti. V primeru uveljavljanja ustavnih pravic avtohtone madžarske in italijanske narodne skupnosti gre za spremembo primerne porabe zaradi večjih stroškov iz naslova dvojezičnosti, ki jih v primeru romske skupnosti občine nimajo. Druge ustavne pravice, ki jih morajo občine zagotavljati pripadnikom romske skupnosti, pa se ne razlikujejo od obveznosti, ki jih imajo občine do vseh drugih prebivalcev. Izvajanje gospodarskih in negospodarskih javnih služb mora občina zagotavljati za vse prebivalce ne glede na njihovo poreklo. Na podlagi prej veljavne določbe Zakona o financiranju občin državni proračun občinam ni zagotavljal posebnih sredstev, pač pa so se sredstva zagotavljala na podlagi področnih zakonov ali politik (npr. iz naslova skladnega regionalnega razvoja sredstva za sofinanciranje urejanja komunalne infrastrukture v romskih naseljih).

K 11. členu (prehodna določba)

V prehodni določbi so določeni roki za sprejem nacionalnega programa ukrepov in lokalnih programov ukrepov iz spremenjenega 5. člena zakona ter roki za ustanovitev vladnega delovnega telesa in imenovanje koordinatorjev iz spremenjenega 6. člena zakona. V prvem odstavku je določeno, da vlada sprejme nacionalni program ukrepov iz 5. člena zakona v roku treh let od uveljavitve tega zakona. Vlada je 25. maja 2017 s sklepom št. 09501-5/2016/11 sprejela Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za obdobje 2017–2021, kar pomeni, da se njegova veljavnost izteče v letu 2021 in da je zato smiselno in razumno pripravo novega nacionalnega programa ukrepov, ki bo zajemal ukrepe na področjih, ki so tudi sicer vključena v veljavni nacionalni program ukrepov, umestiti v obdobje, ki bo sovpadalo z iztekom aktualnega nacionalnega programa ukrepov. Ker so ustrezni stanovanjski pogoji oziroma izboljšanje bivanjskih razmer pripadnikov romske skupnosti predpogoj za uspešno ukrepanje in učinkovitost posebnih ukrepov za dvig socialne vključenosti pripadnikov romske skupnosti na vseh ostalih področjih družbenega življenja (zlasti pa na področjih vzgoje in izobraževanja, trga dela in zaposlovanja, zdravstvenega in socialnega varstva), se s prehodnimi določbami v drugem odstavku določa, da vlada spremeni in dopolni veljavni Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za obdobje 2017–2021 v delu, ki se nanaša na pripravo posebnih ukrepov s ciljem izboljšanja stanovanjskih pogojev romske skupnosti, in sicer v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona. Podlaga in izhodišče za to bo opravljeno delo Medresorske delovne skupine za reševanje prostorske problematike Romov, ki jo je Vlada Republike Slovenije ustanovila dne 11. 5. 2017 s sklepom št. 01201-5/2017/6. Naloge omenjene medresorske delovne skupine so priprava pregleda stanja prostorske problematike po posameznih romskih naseljih v Sloveniji, priprava pregleda in analiza dobrih praks urejanja prostorske problematike in bivalnih razmer Romov ter priprava predloga ukrepov (zakonodajnih, organizacijskih, finančnih ipd.) za ureditev prostorske problematike in izboljšanje bivalnih razmer Romov. Rok za izvedbo teh nalog je najkasneje do 31. 5. 2018

Prehodne določbe tudi določajo, da prvi statut sveta, v katerem se skladno s prvim in drugim odstavkom 10. člena zakona in 11. členom zakona med drugim podrobneje določijo postopek in način imenovanja predstavnikov zvez društev v svet, sprejmejo na skupni seji obstoječi člani sveta in ostali predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, in ki niso člani obstoječega sveta. Skupno sejo skliče dotedanji predsednik sveta, določen je rok za sprejem prvega statuta, in sicer mora biti sprejet z dvotretjinsko večino v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. S t. i. razširjeno sestavo sveta, v katero bodo vključeni poleg obstoječih članov sveta tudi vsi preostali predstavniki romskih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, bodo tako v določanje postopka in načina imenovanja predstavnikov zvez društev v svet kot tudi drugih vsebin, pomembnih za delovanje sveta, s

sprejemom prvega statuta aktivno vključeni tudi vsi tisti predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so izvoljeni v občinski svet v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, in ki niso člani obstoječega sveta. Ta, razširjena sestava sveta, ki bo pred prvim konstituiranjem sveta po spremenjenih določbah, določila postopek in način imenovanja predstavnikov zvez v svet, bo tako imela večjo legitimnost. V roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona mora svet tudi uskladiti poslovnik z 11. členom zakona.

S prehodnimi določbami je še določeno, da se novi svet konstituira skladno z 10. členom zakona v roku treh mesecev po prvih rednih lokalnih volitvah po uveljavitvi tega zakona, do takrat pa opravlja naloge obstoječi svet. Skladno s tem vlada imenuje delovno telo iz 6. člena zakona v roku treh mesecev od konstituiranja novega sveta.

K 12. členu (končna določba)

Z navedenim členom je določeno, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen

Republika Slovenija zagotavlja uresničevanje posebnih pravic na področju izobraževanja, kulture, zaposlovanja, urejanja prostora in varstva okolja, zdravstvenega in socialnega varstva, obveščanja in soodločanja v javnih zadevah, ki se nanašajo na pripadnike romske skupnosti, s tem zakonom, drugimi zakoni, podzakonskimi akti in akti samoupravnih lokalnih skupnosti ter s posebnimi programi in ukrepi državnih organov ter organov samoupravnih lokalnih skupnosti.

4. člen

(1) Republika Slovenija ustvarja pogoje za vključevanje pripadnikov romske skupnosti v sistem vzgoje in izobraževanja, zagotavlja pogoje za dvig izobrazbene ravni pripadnikov romske skupnosti in ustrezno štipendijsko politiko.

(2) Na področju trga dela in zaposlovanja Republika Slovenija namenja posebno skrb spodbujanju zaposlovanja, poklicnemu izobraževanju in usposabljanju pripadnikov romske skupnosti.

(3) Republika Slovenija spodbuja ohranjanje in razvoj romskega jezika ter kulturno, informativno in založniško dejavnost romske skupnosti.

(4) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o uresničevanju obveznosti iz prejšnjih odstavkov in iz 5. člena tega zakona.

5. člen

(1) Državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti zagotavljajo pogoje za urejanje prostorske problematike romskih naselij in izboljšanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti.

(2) Urejanje prostorske problematike romskih naselij iz prejšnjega odstavka se uresničuje z načrtovanjem ustreznih prostorskih ureditev. Te prostorske ureditve se skladno s predpisi s področja urejanja prostora štejejo za prostorske ureditve lokalnega pomena, lahko pa tudi za prostorske ureditve državnega pomena, če da vladi pobudo za njihovo načrtovanje mestni oziroma občinski svet tiste občine, na območju katere je načrtovanje takšne prostorske ureditve potrebno, ali če vlada tako odloči sama.

(3) Vlada lahko sama sprejme odločitev iz prejšnjega odstavka in druge potrebne ukrepe za ureditev razmer v primeru, ko pravna in komunalna neurejenost romskih naselij v samoupravni lokalni skupnosti privede do hujšega ogrožanja zdravja, dalj časa trajajočega motenja javnega reda in miru ali trajnega ogrožanja okolja. V tem primeru lahko vlada z državnim prostorskim aktom poseže na območje katerekoli občine, prednostno pa na območje občine, ki ni izpolnila obveznosti iz prejšnjega odstavka. Za pripravo in sprejem takšnega prostorskega akta se uporabi postopek, kot ga določajo predpisi s področja urejanja prostora za skrajšani postopek.

(4) Za uresničevanje nalog države iz tega člena se sredstva zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

6. člen

(1) Za usklajeno uresničevanje posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti vlada v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi in Svetom romske skupnosti Republike Slovenije iz 9. člena tega zakona sprejme program ukrepov, s katerim se skladno s tem zakonom in področno

zakonodajo določijo obveznosti in naloge iz 4. in 5. člena tega zakona, ki jih izvajajo pristojna ministrstva, drugi državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti.

(2) Organi iz prejšnjega odstavka sprejmejo podrobne področne programe in ukrepe ter v svojih finančnih načrtih predvidijo za to potrebna sredstva.

(3) Vlada imenuje posebno delovno telo, ki spremlja uresničevanje programa iz prvega odstavka tega člena. Pristojni državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti najmanj enkrat letno poročajo delovnemu telesu o uresničevanju programa iz tega člena.

(4) Delovno telo je sestavljeno iz osmih predstavnikov državnih organov, štirih predstavnikov samoupravnih lokalnih skupnosti na predlog samoupravnih lokalnih skupnosti iz 7. člena tega zakona in iz štirih predstavnikov Sveta romske skupnosti Republike Slovenije. Delovno telo vodi predstavnik državnih organov.

(5) Delovno telo iz tretjega odstavka tega člena za svoje delovanje sprejme poslovnik, ki ga potrdi vlada.

10. člen

(1) Svet sestavlja enaindvajset članov, od tega štirinajst predstavnikov Zveze Romov Slovenije in sedem predstavnikov romskih skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti iz 7. člena tega zakona.

(2) Sedem predstavnikov iz prejšnjega odstavka na tajnem glasovanju izmed sebe izvolijo predstavniki romskih skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti iz 7. člena tega zakona. Vsak predstavnik ima pri glasovanju sedem glasov, pri čemer lahko posameznemu kandidatu nameni samo en glas. V svet so izvoljeni tisti predstavniki romskih skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so prejeli največ glasov. Če predstavniku v svetu preneha članstvo, ga nadomesti oseba, ki je naslednja dobila največ glasov. Če takšne osebe ni, se po določbah tega odstavka izvoli nadomestnega člana. Pri volitvah po tem odstavku mora biti prisotna najmanj večina vseh predstavnikov romskih skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti iz 7. člena tega zakona. Za organizacijo in izvedbo volitev poskrbi pristojni državni organ za narodnosti, ki je tudi odgovoren za zakonito in pravilno izvedbo volitev.

(3) Člani sveta izmed sebe na tajnem glasovanju z dvotretjinsko večino vseh članov sveta izvolijo predsednika oziroma predsednico (v nadaljnjem besedilu: predsednik) sveta. Predsednik sveta je izvoljen za obdobje dveh let. Predsednik sveta predstavlja in zastopa svet.

(4) Svet se na novo konstituira najkasneje v roku treh mesecev po vsakih rednih volitvah v občinske svete. Konstitutivno sejo skliče pristojni državni organ za narodnosti. Svet je na novo konstituiran z izvolitvijo predsednika sveta.

(5) Predstavniku romske skupnosti v svetu samoupravne lokalne skupnosti, ki mu preneha mandat v svetu samoupravne lokalne skupnosti, preneha tudi članstvo v svetu.

(6) Svet je sklepčen, če je na seji prisotna večina njegovih članov.

(7) Naloge sveta so zlasti:

- obravnavanje vprašanj, ki se nanašajo na interese, položaj in pravice romske skupnosti;
- dajanje predlogov in pobud pristojnim organom;
- spodbujanje dejavnosti za ohranjanje romskega jezika in kulture;

- spodbujanje in organiziranje kulturne, informativne, založniške in druge dejavnosti, pomembne za razvoj romske skupnosti;
- razvijanje in ohranjanje stikov z romskimi organizacijami v drugih državah.

11. člen

(1) Svet z dvotretjinsko večino vseh svojih članov sprejme poslovnik in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) V poslovniku sveta se uredijo zlasti naslednja vprašanja:

- naslov sedeža sveta;
- način sklicevanja sej;
- način notranje organizacije dela;
- način mednarodnega sodelovanja;
- sejnine in stroški sodelovanja na sejah sveta;
- podrobnejša pravila odločanja na sejah sveta;
- način obveščanja javnosti o delovanju sveta.

(3) Vlada poda predhodno soglasje k določbam poslovnika sveta, ki se nanašajo na sejnine in stroške sodelovanja na sejah sveta.

13. člen

(1) Sredstva za financiranje nalog in ukrepov za uresničevanje posebnih pravic romske skupnosti se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije, v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov proračuna Republike Slovenije in kot sredstva, zagotovljena občinam iz prvega odstavka 7. člena tega zakona za financiranje prenesenih nalog.

(2) Obseg potrebnih sredstev se usklajuje z vladnim programom ukrepov za uresničevanje posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti in se določi v proračunu Republike Slovenije.

14. člen

(1) Sredstva za delovanje posebnih delovnih teles v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti se zagotavljajo v proračunih samoupravnih lokalnih skupnosti.

(2) Sredstva, ki jih za financiranje potreb pripadnikov romske skupnosti namenjajo občine, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije, skladno z določbami zakona, ki ureja financiranje občin.